

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์
THE COMMUNITY NETWORK PARTICIPATION IN DRUG PREVENTION IN BANPHOT PHISAI DISTR ICTN, NAKHON SAWAN PROVINCE

มานะ น้อยดี

Mana Noidee

โชติ บดีรัฐ

Chot Bodeerat

ธันสธา โรจนตระกูล

Tanastha Rojanatrakul

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, ประเทศไทย

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

E-mail: mananoidee2566@hotmail.com

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของเครือข่ายชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ เครือข่ายชุมชน จำนวน 335 คน ที่ได้จากสูตรของยามานะ เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.902 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เครือข่ายชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่

* Received 11 March 2024; Revised 12 May 2024; Accepted 16 May 2024

ร่วมดำเนินงาน การอบรมหรือประชุม และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย ไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย พบว่า (1) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานไม่เพียงพอ (2) เครือข่ายชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมการดำเนินงานได้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง และ (3) ขาดการติดตามข้อมูลข่าวสาร และไม่สามารถการสอดส่องดูแลความเรียบร้อยได้ตลอดเวลา

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, เครือข่ายชุมชน, การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

Abstract

The objectives of this independent study are 1) to study the level of participation of community networks in preventing and solving drug problems in Banphot Phisai District, 2) to compare the personal factors of community networks that affect having Participate in preventing and solving drug problems in Banphot Phisai District. Classified according to personal factors 3) To study problems, obstacles, and participation of community networks in preventing and solving drug problems in Banphot Phisai District. Conducted according to quantitative research methods. The sample group is a community network of 335 people obtained from Yamane's formula. The tool is a questionnaire with a confidence value of 0.902. Statistics used to analyze the data are frequency, percentage, mean, standard deviation. and testing the t-test and F-test. The results of the research found that 1) the level of participation of community networks in preventing and solving drug problems in the area of Banphot Phisai District Overall, it was at a high level. 2) Community networks with gender, age, education, occupation, income, and length of time working together. Training or meeting and receiving different information Different people have different opinions on participation in preventing and solving drug problems in the area of Banphot Phisai District. Not different in every aspect. 3) Problems, obstacles, participation of community networks in preventing and solving drug problems in Banphot Phisai District. It was found that (1) the budget used for operations was

not sufficient (2) the network The community is unable to participate in the operations seriously and continuously, and (3) there is a lack of follow-up information. and unable to monitor orderliness at all times

Keywords: Participation, community networks, drug problem prevention and resolution.

บทนำ

การลักลอบลำเลียงยาเสพติดครั้งละจำนวนมากจากพื้นที่ชายแดน ยังไม่เปลี่ยนแปลง กลุ่มขบวนการยังนิยมใช้การลำเลียงโดยรถยนต์ส่วนบุคคลในรูปขบวนลำเลียง รถบรรทุกขนาดใหญ่ (บรรทุกพืชผลทางการเกษตร สินค้าอุปโภคบริโภคและน้ำมัน) และรถยนต์กระบะ ดัดแปลงติดตู้บรรทุกสินค้า เป็นหลักและยังพบในบางกรณีมีการใช้บริษัทขนส่งพัสดุภัณฑ์ เอกชน ลำเลียงยาเสพติดจำนวนมากจากพื้นที่ชายแดนเข้าสู่พื้นที่ตอนใน และจังหวัดทางภาคใต้ และการลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศนอกภูมิภาคเอเชีย พบว่า สถานการณ์ของ เอ็กซ์ตาซี และโคเคน มีความรุนแรงขึ้นต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2563 โดยพบการลักลอบนำเข้ามา แต่ครั้งมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นผ่านทางระบบขนส่งไปรษณีย์ระหว่างประเทศ และวิธีลำเลียงโดยบุคคล โดยเอ็กซ์ตาซี มีต้นทางมาจากประเทศแถบยุโรป อาทิเช่น เนเธอร์แลนด์ เยอรมนี ฝรั่งเศส เบลเยียม เป็นต้น ขณะที่โคเคน ยังคงมาจากประเทศในแถบอเมริกาใต้ แม้ความนิยม ในยาเสพติดทั้งสองชนิด อาจจำกัดอยู่ในกลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมชอบร่วมปาร์ตี้ยาเสพติด แต่ พฤติกรรมเสพยาเป็นกลุ่ม และมักจะใช้สารเสพติดชนิดอื่นผสมผสานร่วมด้วยเป็นปัญหาที่น่า กังวลและต้องเฝ้าระวังเป็นอย่างมาก รวมถึงปัญหาการแพร่ระบาดภายในประเทศ จากข้อมูล การเข้ารับการรักษาตลอดปี 2564 พบยาบ้ายังคงเป็นชนิดที่แพร่ระบาดมากที่สุด ร้อยละ 75 รองลงมา คือ ไอซ์ ร้อยละ 8.6 กัญชาแห้ง ร้อยละ 4.7 และเฮโรอีน ร้อยละ 3.9 ตามลำดับ โดยมีกลุ่มประชากรอายุระหว่าง 18 – 24 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่น เยาวชนมีสัดส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดมากที่สุด ร้อยละ 24 รองลงมาเป็นกลุ่มประชากรในอายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไป ร้อย ละ 22 ในส่วนของกลุ่มอาชีพ พบว่า กลุ่มผู้ใช้แรงงาน มีสัดส่วนการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากที่สุด ร้อยละ 29 รองลงมาเป็นกลุ่มรับจ้าง ร้อยละ 27 (สำนักงานคณะกรรมการป้อง และปราบปรามยาเสพติด, 2564) สิ่งบ่งชี้ปัญหาการแพร่ระบาดในพื้นที่ว่าปัญหายังคงมีอยู่ คือ ราคาขายบ้าในหมู่บ้าน/ชุมชนที่ถูกลงอย่างต่อเนื่อง โดยยาบ้าจำหน่ายปลีกอยู่ระหว่างเม็ดละ 30 บาท 50 บาท และ 50 - 100 บาท เป็นส่วนใหญ่ ไอซ์ราคาคงที่จากปีก่อน โดยจำหน่ายปลีก

กรัมละ 500 - 800 บาท ในขณะที่การลักลอบจำหน่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และจัดส่งผ่านทางพัสดุไปรษณีย์ได้รับความนิยมอย่างมากในบรรดากลุ่มการค้าระดับรายส่งและรายย่อย เนื่องจากกลุ่มการค้าเห็นว่า มีความปลอดภัยกว่าการจำหน่ายแบบเดิม แม้ว่าต้นทุนและราคาจำหน่ายจะสูงกว่าปกติ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2564)

จังหวัดนครสวรรค์เป็นเส้นทางสำคัญที่มีความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ลักลอบลำเลียงยาเสพติด ผ่านจากภาคเหนือไปสู่ภาคกลาง กรุงเทพฯ ปริมณฑล และภาคอื่นๆ ของประเทศ ปัญหายาเสพติดในพื้นที่ มีการค้าและเสพ ผู้ค้าส่วนใหญ่เป็นรายย่อย แต่ปัญหายังสามารถควบคุมได้ ปัจจุบันสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในจังหวัดยังไม่ปรากฏว่ามีแหล่งผลิตหรือแหล่งพักยาเสพติดแต่อย่างใด แต่ยังคงมีผู้ลักลอบเสพ และค้ารายย่อยอยู่ในบางพื้นที่ ยาเสพติดที่แพร่ระบาดเป็นยาบ้าซึ่งลำเลียงมาจากภาคเหนือ ไชย ยาเค มาจากกรุงเทพฯ การขนย้ายยาเสพติด ทำโดยวิธีการจ้างบุคคลลำเลียงมาทางรถโดยสารประจำทางเส้นทางสายถนนพหลโยธิน ทำการซุกซ่อนตามตัวรถหรือพื้นที่ว่างของรถยนต์หรือใช้วิธีซุกซ่อนมาภายในตัวบุคคล สถานการณ์การแพร่ระบาดในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลงเนื่องจากการจัดทำประชาคมหมู่บ้านจัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง และหากพบผู้เสพ/ผู้ติดได้นำเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาตามขั้นตอน สำหรับในสถานศึกษายังคงพบการแพร่ระบาดของยาเสพติดบ้างแต่มีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นการสูบบุหรี่ และดื่มสุรา ส่วนในสถานประกอบการยังไม่พบการแพร่ระบาดของยาเสพติดและพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย มีหลายตำบล และติดต่อหลายอำเภอมีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ มีผู้เสพยาติด และค้ายาเสพติด ในหมู่บ้านชุมชนอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานในภาคการเกษตร อีกทั้งราคาถูก หาเสพติดง่าย (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2565) ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดสูง จึงได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้เครือข่ายชุมชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเครือข่ายภาคีต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในการขจัดปัญหายาเสพติด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของเครือข่ายชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ เครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 2,029 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 335 คน จากการแทนค่าในสูตรของยามาเน (Yamane, 1973)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list) 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5 คือ มากที่สุด 4 คือ มาก 3 คือ ปานกลาง 2 คือ น้อย และ 1 คือ น้อยที่สุด และ 3) แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ของการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended Form)

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จากหนังสือ ตำรา การศึกษาอิสระ การค้นคว้าอิสระ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย บทความ ทั้งในรูปแบบรูปเล่ม และเว็บไซต์ หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างกรอบแนวคิด สร้าง

เครื่องมือจากกรอบแนวคิดแล้วนำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.66-1.00 ทุกข้อ แล้วนำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกัน จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับคือ 0.902 และนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่อนายอำเภอเพื่อเก็บข้อมูลกับเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 335 ชุด ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สำหรับวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และใช้สำหรับวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การทดสอบค่า t-test (Two-Independent Sample Test) และการทดสอบค่า F-test (One-Way ANOVA) โดยใช้ในกรณีที่ค่ามีความแตกต่างกัน เพื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย

5.3 การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

ผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม

(n = 335)

ลำดับ	การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.55	0.48	มาก
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.39	0.57	ปานกลาง
3	ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.64	0.40	มาก
4	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.48	0.57	ปานกลาง
ภาพรวม		3.51	0.34	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.55$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.48$) และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.39$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของเครือข่ายชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 2 สรุปการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของเครือข่ายชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

(n = 335)

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและ	1.222	-	0.223	-	✓

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
อายุ	แก้ไขปัญหา เสพติด	-	1.440	0.231	-	✓
การศึกษา	การมีส่วนร่วมใน การป้องกันและ แก้ไขปัญหา เสพติด	-	1.070	0.362	-	✓
อาชีพ	การมีส่วนร่วมใน การป้องกันและ แก้ไขปัญหา เสพติด	-	1.067	0.373	-	✓
รายได้	การมีส่วนร่วมใน การป้องกันและ แก้ไขปัญหา เสพติด	-	1.095	0.351	-	✓
ระยะเวลา ที่ ร่ว ม ดำเนินงาน	การมีส่วนร่วมใน การป้องกันและ แก้ไขปัญหา เสพติด	-	0.725	0.538	-	✓
การอบรม ห รื อ ประชุม	การมีส่วนร่วมใน การป้องกันและ แก้ไขปัญหา เสพติด	-	1.198	0.303	-	✓

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
การได้รับข้อมูลข่าวสาร	การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	-	0.327	0.721	-	✓

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เครือข่ายชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ร่วมดำเนินงาน การอบรมหรือประชุม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ต่างกัน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้ง

3. ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

ลำดับ	ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	ความถี่ (f)
1	ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานเชิงเครือข่ายในชุมชน	42
2	เครือข่ายชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมการดำเนินงานได้อย่างจริงจังและต่อเนื่องเพราะจะประกอบอาชีพเพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัว	39
3	การดำเนินงานขาดการติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ รวมทั้งเครือข่ายชุมชนไม่สามารถการสอดส่องดูแลความเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านได้ตลอดเวลา	35

จากตารางที่ 3 ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานเชิงเครือข่ายในชุมชน 2) เครือข่ายชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมการดำเนินงานได้อย่างจริงจังและต่อเนื่องเพราะจะประกอบอาชีพเพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัว และ 3) การ

ดำเนินงานขาดการติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ รวมทั้งเครือข่ายชุมชนไม่สามารถการสอดส่องดูแลความเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านได้ตลอดเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเครือข่ายมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในที่ประชุม ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภัยของยาเสพติดให้สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน การร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทำให้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลง มีส่วนร่วมในการสรุปผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ระดับตำบล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษา ตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ผลการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร พบว่า การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาฉัตรเพชร สมจาโร (พินสันเทียะ) (2561) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลหลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ตำบลหลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของเครือข่ายชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เครือข่ายชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ร่วมดำเนินงาน การอบรมหรือประชุม และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่างกัน ที่แตกต่างกันมีความ

คิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมพล เพ็ชรล้อมทอง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด : กรณีศึกษา ตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัด พิษณุตร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาค ประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด กรณีศึกษาตำบลลำประดา อำเภอบางมูล นาก จังหวัดพิษณุตร พบว่า เครือข่ายภาคประชาชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ ระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยทตโต (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของคณะสงฆ์ใน ภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของวัด คณะสงฆ์ และชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดและรูปแบบในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า 1) ภาครัฐสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานเชิง เครือข่ายในชุมชน 2) เครือข่ายชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมการดำเนินงานได้อย่างจริงจังและ ต่อเนื่องเพราะจะประกอบอาชีพเพื่อความเป็นอยู่ของครอบครัว และ 3) การดำเนินงานขาด การติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานราชการ รวมทั้งเครือข่ายชุมชนไม่สามารถการสอดส่อง ดูแลความเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านได้ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติกาญจน์ ฉลาดสกุล และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานของ พนักงานรักษาความปลอดภัยภาคเอกชน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการ ทำงานส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากพนักงานยังขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ และได้นำแนวคิด SWOT และเทคนิค Tows Matrix เพื่อมาวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พบว่า ด้านระบบการ บริหารที่ไม่ได้เสริมสร้างให้เกิดมาตรฐาน และประสิทธิภาพ และด้านนโยบายในเรื่อง งบประมาณที่จำกัดสอดคล้องกับงานวิจัยของรณกฤต จิตต์ธรรม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ปู่เย็น ยาค้า ยังอยู่ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา อุปสรรค ในการร่วม

กิจกรรมเวทีประชาคมจำนวนน้อย บางส่วนไม่กล้าแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับยาเสพติด ขาดงบประมาณจัดกิจกรรม สำหรับแนวทางในการปรับปรุงวิธีการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ควรส่งเสริมประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาและการมีส่วนร่วมรวมถึงผลกระทบต่อประชาชนในชุมชน และมีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ มีการดูแลกันครอบครัว สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนห่างไกลยาเสพติด ตลอดจนสร้างเครือข่ายการทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการหรือการกระทำที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมกันในการแสดงความคิดเห็น การวางแผนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงของตนเอง กลุ่ม องค์กร หรือชุมชน ตลอดจนการร่วมกันรับผิดชอบแก้ไขปัญห และรับผลประโยชน์ร่วมกันเป็นการให้ประชาชนมีการตัดสินใจร่วมกัน โดนเครือข่ายชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในที่ประชุม ร่วมกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในที่ประชุมระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภัยของยาเสพติดให้สมาชิกในหมู่บ้าน/ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติด และให้ความร่วมมือกันในการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ทำให้ปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนลดลง และร่วมรับประโยชน์จากการแก้ไขปัญหายาเสพติดในเรื่องการลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุประดับการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เครือข่ายชุมชนที่มี เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ร่วมดำเนินงาน การอบรมหรือประชุม และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ต่างกัน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ได้แก่ 1. หน่วยงานภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของเครือข่ายในชุมชน 2. หน่วยงานภาครัฐ

ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้เครือข่ายชุมชนเข้าร่วมการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนโครงการส่งเสริมการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่มเครือข่าย และ 3. หน่วยงานภาครัฐควรนำข้อมูลข่าวสารไปเผยแพร่ให้กับกลุ่มเครือข่ายได้รับทราบข้อมูล เพื่อให้สามารถการสวดส่องดูแลความเรียบร้อยในชุมชนหมู่บ้านได้ตลอดเวลา ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการของเครือข่ายชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ 2. ควรศึกษาความต้องการของเครือข่ายชุมชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ และ 3. ควรศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์

บรรณานุกรม

- กัมพล เพ็ชรล้อมทอง. (2565). การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด : กรณีศึกษา ตำบลลำประดา อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร. ใน (การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชุติกาญจน์ ฉลาดสกุล, ขวัญมิ่ง คำประเสริฐ, คชาวุฒิ สังขมาศ และ ปิยะดา จุลวรรณ. (2563). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะตามสายงาน ของพนักงานรักษาความปลอดภัย ภาคเอกชน. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 5(6), 245-246.
- พระครูสังฆรักษ์ทรงพรณ ชยเหตุโต. (2565). การสร้างเครือข่ายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของคณะสงฆ์ในภาคกลาง. วารสารศิลปการจัดการ, 6(1), 236-251.
- พระมหาฉัตร กตสารโ (มาสวัสดิ์). (2561). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลโคกพระเจดีย์ อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม. ใน (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รณกฤต จิตต์ธรรม. (2563). การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนปู่เย็น ย่าคำ ยังอยู่ แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพมหานคร. ใน (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.

ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2565). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปี 2565. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2564). ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

Yamane, T. (1973). Statistics : An Introductory Analysis. (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.